C/2025/6772

23.12.2025

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 18. novembra 2025

o predlogu svežnja za poenostavitev na fiskalnem področju, ki vsebuje ciljno usmerjene spremembe nekaterih pravil ekonomskega upravljanja Unije

(CON/2025/37)

(C/2025/6772)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je 17. in 22. oktobra 2025 prejela zahtevi Sveta Evropske unije oziroma Evropskega parlamenta za mnenje o (a) predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) št. 1173/2011 in (EU) št. 473/2013 v zvezi z uskladitvijo z okvirom ekonomskega upravljanja EU in nadaljnjo poenostavitvijo okvira ([1]) (v nadaljnjem besedilu: predlagana uredba o spremembi uredb (EU) št. 1173/2011 in (EU) št. 473/2013); in (b) predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 472/2013 glede gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo ([2]) (v nadaljnjem besedilu: predlagana uredba o spremembi Uredbe (EU) št. 472/2013).

ECB je 17. oktobra 2025 prejela tudi zahtevo Sveta Evropske unije za mnenje o predlogu uredbe Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 332/2002 glede ureditve financiranja in uporabe diverzificirane strategije financiranja ([3]) (v nadaljnjem besedilu: predlagana uredba o spremembi Uredbe (ES) št. 332/2002; skupaj s predlagano uredbo o spremembi uredb (EU) št. 1173/2011 in (EU) št. 473/2013 ter predlagano uredbo o spremembi Uredbe (EU) št. 472/2013: predlagane uredbe).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije, saj so predlagane uredbe pomembne za poglavitni cilj Evropskega sistema centralnih bank iz členov 127(1) in 282(2) Pogodbe in člena 2 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke, da ohranja stabilnost cen. V skladu s členom 17.5, prvi stavek, Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Splošne pripombe

1.1 ECB pozdravlja predlagane uredbe, ki vključujejo potrebne in ciljno usmerjene spremembe nekaterih pravil ekonomskega upravljanja Unije, specifičnih za euroobmočje. Namen teh sprememb je uskladitev teh pravil s celovito reformo ekonomskega upravljanja Unije za celotno Unijo, sprejeto aprila 2024 ([4]). Za euroobmočje specifični elementi ekonomskega upravljanja Unije, ki jih zajemajo predlagane uredbe, niso bili vključeni v to celovito reformo in jih je zato treba z njo uskladiti. Namen predlaganih uredb je tudi zmanjšanje zahtev glede poročanja za države članice, vključno s preprečitvijo podvajanja poročanja.

([1]) COM(2025) 591 final.
([2]) COM(2025) 593 final.
([3]) COM(2025) 595 final.
([4]) Ta obsega Uredbo (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj), Uredbo Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) in Direktivo Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.

1.2 Natančneje, predlagane uredbe med drugim vključujejo naslednje spremembe za zagotovitev uskladitve z reformo iz leta 2024: (a) skupne določbe o spremljanju in ocenjevanju osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanju zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic euroobmočja; (b) sankcije za države članice euroobmočja, ki ne spoštujejo pravil ekonomskega upravljanja; in (c) določbe o okrepljenem nadzoru za države članice euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo ali prejemajo finančno pomoč, ter o nadzoru po izteku programa. Ta uskladitev bo na splošno prispevala k trdnosti ekonomskega upravljanja Unije. Kot je navedeno v mnenju ECB o navedeni reformi, je trden okvir Unije za usklajevanje in nadzor ekonomske in fiskalne politike v nespornem in izjemnem interesu Unije, držav članic in zlasti euroobmočja ([5]).

1.3 Z razjasnitvijo in poenostavitvijo postopkov in obveznosti poročanja, kot je predvideno v predlaganih uredbah, se bo izboljšala tudi učinkovitost ekonomskega in fiskalnega nadzora ter zmanjšalo breme poročanja za države članice.

1.4 ECB zlasti v zvezi z okrepljenim nadzorom pozdravlja razjasnitev, da je njegova uporaba za državo članico euroobmočja, ki prejema preventivno finančno pomoč, izrecno povezana s primeri, kadar taka preventivna finančna pomoč od države članice zahteva sprejetje novih ukrepov politike. To bi veljalo ne glede na to, ali se preventivna finančna pomoč odobri v okviru kreditne linije pod razširjenimi pogoji Evropskega mehanizma za stabilnost (EMS), ki sama po sebi vključuje tako zahtevo po sprejetju novih ukrepov politike, ali v okviru drugega instrumenta preventivne finančne pomoči ([6]). Ta razjasnitev pomeni, da se iz uporabe okrepljenega nadzora izključijo države članice euroobmočja, ki prejemajo preventivno finančno pomoč, glede katere novi ukrepi politike niso potrebni. Poleg tega bo Komisija za morebitne prihodnje instrumente preventivne finančne pomoči EMS ocenila, ali je uporaba okrepljenega nadzora na koncu upravičena. ECB pozdravlja to sistematizacijo uporabe ali izključitve okrepljenega nadzora za države članice euroobmočja, ki prejemajo preventivno finančno pomoč. ECB pozdravlja tudi to, da predlagane uredbe pojasnjujejo cilj in obseg nadzora po izteku programa ter ga racionalizirajo, hkrati pa ohranjajo učinkovito oceno tveganj za odplačilo.

1.5 ECB prav tako pozdravlja to, da predlagane uredbe prinašajo tudi uskladitev ureditve financiranja, s katero je zavarovana finančna pomoč Unije državam članicam zunaj euroobmočja, ki se soočajo s plačilnobilančnimi težavami, z zdaj veljavno splošno diverzificirano strategijo financiranja Unije.

2. **Posebne pripombe**

2.1 *Predlagana uredba o spremembi uredb (EU) št. 1173/2011 in (EU) št. 473/2013*

ECB pozdravlja predlagane spremembe uredb (EU) št. 1173/2011 in (EU) št. 473/2013, saj je njihov cilj zagotoviti uskladitev teh uredb z določbami ter splošno zasnovo in pristopom prenovljenega okvira ekonomskega upravljanja Unije. Zagotovitev skladnosti med različnimi uredbami, ki sestavljajo okvir ekonomskega upravljanja Unije, bo prispevala k večji jasnosti in preglednosti, ki sta bistveni za učinkovito izvajanje prenovljenega okvira.

2.2 *Predlagana uredba o spremembi Uredbe (EU) št. 472/2013*

2.2.1 Kot je navedeno v odstavku 1.4, ECB pozdravlja razjasnitve v zvezi s predlaganimi spremembami Uredbe (EU) št. 472/2013. V skladu z uvodno izjavo 8 bi država članica euroobmočja, ki iz preventivnih razlogov od ene ali več drugih držav članic ali tretjih držav, iz evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo, EMS ali druge ustrezne mednarodne finančne institucije, kot je Mednarodni denarni sklad, prejema finančno pomoč, ki zahteva sprejetje novih ukrepov politike, morala biti pod okrepljenim nadzorom, tudi če se ta finančna pomoč še ne črpa.

([5]) Glej splošne pripombe v Mnenju Evropske centralne banke CON/2023/20 z dne 5. julija 2023 o predlogu reforme ekonomskega upravljanja v Uniji (UL C 290, 18.8.2023, str. 17). Vsa mnenja ECB so objavljena na spletišču EUR-Lex.

([6]) Glej uvodno izjavo 8 predlagane uredbe o spremembi Uredbe (EU) št. 472/2013.

V tej uvodni izjavi je tudi pojasnjeno, da kreditna linija pod razširjenimi pogoji EMS zahteva take nove ukrepe politike, zato bi morala biti država članica, ki prejema tako preventivno finančno pomoč, pod okrepljenim nadzorom. Končno je v uvodni izjavi 8 pojasnjeno, da bi morala Komisija v zvezi z novimi instrumenti preventivne finančne pomoči EMS za vsak primer posebej oceniti, ali so z novim instrumentom, uporabljenim v tem primeru, dejansko povezani novi ukrepi politike in ali prejemanje take finančne pomoči s strani države članice upravičuje uporabo okrepljenega nadzora.

2.2.2 Kot je navedeno v odstavku 1.4, ECB pozdravlja to, da se za vključitev v člen 14 Uredbe (EU) št. 472/2013 predlaga določba, ki pojasnjuje, da sta cilj in obseg nadzora po izteku programa spremljanje in ocenjevanje (a) sposobnosti zadevne države članice za odplačilo prejete finančne pomoči ob upoštevanju njenega gospodarskega, proračunskega in finančnega položaja; (b) izvajanje vseh reform, vključenih v program za makroekonomsko prilagoditev, ali pogojev, na katerih temelji prejeta preventivna finančna pomoč; in (c) potrebo po popravljalnih ukrepih za zmanjšanje tveganj zadevne države članice za odplačilo prejete finančne pomoči ([7]). Pregledovalne misije in sporočanje ocen, ki jih na njihovi podlagi pripravi Komisija, pristojnemu odboru Evropskega parlamenta, Ekonomsko-finančnemu odboru in parlamentu zadevne države članice se bodo še naprej izvajali v sodelovanju z ECB in praviloma vsakih šest mesecev.

2.2.3 ECB pozdravlja tudi še eno novo določbo, ki se predlaga za vključitev v člen 14 Uredbe (EU) št. 472/2013 in po kateri lahko Komisija pet let po začetku izvajanja nadzora po izteku programa odloži izvajanje tega nadzora za pet let, in sicer na podlagi posebne ocene sposobnosti zadevne države članice za odplačilo prejete finančne pomoči, ki jo Komisija lahko pripravi in pri kateri upošteva določene okoliščine iz predlagane nove določbe ([8]). ECB ugotavlja, da se ne pričakuje, da ECB sodeluje s Komisijo pri sporočanju ocene ali odločitve o odložitvi nadzora po izteku programa. Vendar je treba ustrezne misije izvajati v sodelovanju z ECB, podobno kot pregledovalne misije po izteku programa.

2.2.4 Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 ([9]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o EMN) ob objavi predloga Komisije, na podlagi katerega je bila sprejeta Uredba (EU) št. 472/2013, še ni bila sprejeta. Poleg tega je bilo mnenje ECB o navedenem predlogu Komisije ([10]) sprejeto 7. marca 2012, kar je precej pred dokončnim oblikovanjem uredbe o EMN in pred 4. novembrom 2014, ko je ECB prevzela naloge, ki so nanjo prenesene z uredbo o EMN. ECB pozdravlja, da je v predlagani uredbi navedena izrecna povezava med uredbo o EMN na eni strani ter vlogo ECB kot nadzornika in vlogo ustreznih pristojnih nacionalnih organov v okviru okrepljenega nadzora ([11]) v skladu s členom 3(3) Uredbe (EU) št. 472/2013 na drugi strani.

2.3 *Predlagana uredba o spremembi Uredbe (EU) št. 332/2002*

2.3.1 ECB pozdravlja predlagano uredbo o spremembi Uredbe (ES) št. 332/2002, katere cilj je poenostaviti ureditev financiranja aranžmaja za plačilne bilance v korist držav članic zunaj euroobmočja ter povečati njegovo uspešnost in stroškovno učinkovitost.

([7]) Glej člen 1, točka (9)(b), predlaganih sprememb Uredbe (EU) št. 472/2013, ki v Uredbo (EU) št. 472/2023 vstavlja nov člen 14(1a).
([8]) Glej člen 1, točka (9)(d), predlaganih sprememb Uredbe (EU) št. 472/2013, ki v Uredbo (EU) št. 472/2023 vstavlja nov člen 14(2a).
([9]) Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29.10.2013, str. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).
([10]) Glej Mnenje Evropske centralne banke CON/2012/18 z dne 7. marca 2012 o okrepitvi gospodarskega upravljanja v euroobmočju (UL C 141, 17.5.2012, str. 7).
([11]) ECB ugotavlja, da bi se člena 7(4) (nadzor programa) in 14(2) (nadzor po izteku programa) Uredbe (EU) št. 472/2013 po spremembi s predlagano uredbo o spremembi Uredbe (EU) št. 472/2013 sklicevala na člen 3(3).

2.3.2 Metoda financiranja tega aranžmaja Unije trenutno temelji na vzajemnem financiranju, pri katerem Komisija izvaja tržne posle na podlagi zahtev vsakega posameznega primera posojanja. To pomeni, da je vsak posel zadolževanja, ki ga izvede Komisija, neposredno povezan s potrebo po izplačilu sredstev. Predlagana uredba o spremembi Uredbe (ES) št. 332/2002 spreminja metodo financiranja aranžmaja v smeri diverzificirane strategije financiranja in jo usklajuje z zdaj veljavno enotno diverzificirano strategijo financiranja Komisije.

V Frankfurtu na Majni, 18. novembra 2025

Predsednica ECB
Christine LAGARDE